

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ ในอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้วิจัย นายพันรัฐ ลิทธิประภา รหัสนักศึกษา 2549001242

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.

จินดา ขลิบทอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ (2) การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน (3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ของเกษตรกร (4) ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตมะม่วงหิมพานต์ของเกษตรกร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 3,036 ราย ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 ราย โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษพบว่า (1) เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.67 ปี โดยจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกมะม่วงหิมพานต์เฉลี่ย 8.49 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีรายได้จากการปลูกมะม่วงหิมพานต์เฉลี่ย 14,525.92 บาทต่อปี ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 3,498.42 บาทต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่กู้เงินเพื่อการผลิตมะม่วงหิมพานต์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.37 คน จำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.14 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.36 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของตนเอง โดยปลูกมะม่วงหิมพานต์เฉลี่ย 6.74 ไร่ ซึ่งร้อยละ 51.0 ปลูกมะม่วงหิมพานต์พันธุ์พื้นเมือง เกษตรกรร้อยละ 52.7 จำหน่ายผลผลิตเองให้กับกลุ่มแปรรูปมะม่วงหิมพานต์ภายในหมู่บ้าน และร้อยละ 43.1 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วม การประชุม การฝึกอบรม และการดูงานด้านการเกษตร การติดต่อสื่อสารในชุมชนจะใช้หอกระจายข่าว และสื่อในครัวเรือนจะมีสื่อโทรทัศน์เป็นหลัก ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ จะได้รับจากเพื่อนบ้าน และจากประสบการณ์ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ (2) เกษตรกรมีการปฏิบัติในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในระดับปานกลาง (3) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงหิมพานต์ ในระดับปานกลาง (4) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก ประเด็นเนื้อหาที่เกษตรกรมีความต้องการมากที่สุด คือ การคัดเลือกพันธุ์ สื่อที่ใช้ในการส่งเสริม คือ คู่มือ วิธีการส่งเสริม คือ การฝึกอบรม การสนับสนุนภายหลังการส่งเสริม คือ ด้านการตลาด (5) เกษตรกรมีปัญหาในการผลิตมะม่วงหิมพานต์ ในระดับมาก โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ การขาดแคลนแหล่งน้ำทางการเกษตร

คำสำคัญ ความต้องการ การส่งเสริมการเกษตร มะม่วงหิมพานต์ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

Thesis title: Agricultural Extension Needs of Cashew Nut Farmers in Thapla District Uttaradit Province

Researcher: Mr. Phantarat Sitthiparu; **ID:** 2549001242;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Jinda khlibtong, Associate Professor; (2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to Study (1) the personal, economic and social factors of farmer who grew cashew nut in ThaPla District, Uttaradit Province. (2) the cashew nut production practiced for quality and standard. (3) the Cashew nut production knowledge (4) the farmers' need for agricultural extension (5) problems and suggestions of cashew nut farmers.

Populations used for this research were 3,036 farmers who grew cashew nut in ThaPla District, Uttaradit Province. The study was done by sampling 354 farmers with simple random sampling. Data collected by interview questionnaire and analyzed with statistic computer program; frequency, percentage, minimum, maximum, mean and standard deviation.

The result showed that (1) the farmers who grew cashew nut was female. They were 53.67 years old on average and most farmers were graduated formal education. On average, the experience on cashew nut growing was 8.49 years. They were also wage labourers. They had average income 14,525.92 bath per year and cost 3,498.42 bath per year. Most of cashew nut farmers did not loan. The household labors were 4.37 persons and the working labors 2.14 person. The land tenures were 12.36 rais. They had areas were 6.74 rais on average. 51.0 %, planted native species of cashew nut. They sold cashew nut goods to cashew nut processing group in them village. 43.1% had co-operative member. Most of farmer did not participated meeting, training course and agricultural study tours. Most communication in village was used wired radio and most of cashew nut household received agricultural information from television. The cashew nut information, also received from neighbor and practice experience (2) The cashew nut farmers had practiced for good quality and standard in middle level. (3) The farmers had cashew nut farming knowledge in middle level. (4) cashew nut farmers need for agricultural extension in highly level, Issues that farmers need most was the selection. Guide is used to promote and the practice is a way to promote. The supported after the training was the marketing (5) The farmers had to produce at a high level by cashew farmers most problem issues is the shortage of water resources in agriculture.

Keywords: Needs, Agricultural Extension, Cashew Nut, Thapla District, Uttaradit Province